

Dohányzásmentes Világnap 2011 május 31. (2011.05.05)

Téma: Az Egészségügyi Világszervezet (EVSZ) Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezménye

Az EVSZ Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezménye a világ elsőszámú dohányzás szabályozási eszköze. Ez az első egyezmény, amely a WHO párfogásával született, egyben a leggyorsabban és legszélesebb körben elfogadott egyezmény, amely jelentős népegészségügyi előrelépést jelent. A több mint 170 tagország által elfogadott bizonyítékokon alapuló egyezmény megerősíti minden ember jogát a legmagasabb szintű egészséghez és új jogi dimenziókat biztosít a dohányzás visszaszorítás területén történő együttműködéshez.

Az idei Dohányzásmentes Világnap arra irányul, hogy rávilágítson az egyezmény fontosságára, nyomatékosítsa a tagállamok (Felek) ezzel kapcsolatos kötelezettségeit, és hogy segítse a Felek Konferenciáját és a WHO-t azon alapvető szerepének betöltésében, hogy segítsék a tagállamokat kötelezettségeik végrehajtásában. A Felek Konferenciája az egyezmény központi szerve és kormányzó testülete.

A dohányzás a világon az első számú megelőzhető halálok. 2011-ben több mint 5 millió ember fog meghalni dohányzással összefüggő szívrohamban, agyi érkatasztrófában, rákban, tüdőbetegségben vagy más betegségekben. Mindez nem tartalmazza azt a mintegy 600.000 embert - több mint egynegyedük gyermek - akik passzív dohányzás miatt fognak meghalni. A globális dohányjárványból adódó éves halálozási veszteség 2030-ra elérheti a 8 milliót. A dohányzás, amely 100 millió ember halálát okozta a 20. században, 1 billió embert képes megölni a 21. században. Mint minden más egyezmény, a WHO FCTC is jogi kötelezettségeket ró a tagokra, amelyhez az országok (és az Európai Unió) hivatalosan hozzájárultak. A Felek által elfogadott irányelvek segítik e kötelezettségek megvalósítását. A Keretegyezmény elsőként elfogadott dohányfüst-expozíció elleni védelemről szóló **8. cikkének végrehajtására vonatkozó irányelve** segíti a Magyar Parlament által ez év áprilisában módosított nemdohányzók védelméről szóló törvény megvalósítását.

Az egyezmény, **12. cikkének irányelve pedig az oktatás, képzés, lakossági tudatosság formálás** végrehajtását segítő elő, ami magában foglalja az **óvodáskortól kezdődő, majd az iskolában folytatódó megelőzési programok működtetését**, valamint a már dohányzó felnőtt lakosságnak szóló kommunikációs programokat is.

A keretegyezményt aláíró országok kötelezettségi a következők:

- A népegészségügyi politikák védelme a dohányipar kereskedelmi és egyéb anyagi érdekeivel szemben.
- Ár és adó intézkedések alkalmazása a dohány iránti kereslet csökkentésére.
- Az emberek védelme a dohányfüst expozíciótól.
- A dohánytermékek összetételének szabályozása.
- A dohánytermékekkel kapcsolatos adatszolgáltatás szabályozása.
- A dohánytermékek csomagolásának és címkézésének szabályozása.
- Az emberek figyelmeztetése a dohánytermékek veszélyeivel kapcsolatban.
- A dohánytermékek reklámjának, hirdetésének, valamint a dohányipari szponzoráció tiltása.
- Segítség felajánlása az embereknek függőségük kezelésére.
- Dohánytermékek illegális kereskedelmének szabályozása.
- Dohánytermékek eladásának tilalma kiskorúaknak és kiskorúak által.
- A dohánytermesztést helyettesítő gazdaságilag életképes alternatívák támogatása.

Az egyezmény felismeri a nemzetközi együttműködés, valamint az alacsony- és közepes jövedelmű országoknak felajánlott segítség fontosságát is kötelezettségeik teljesítésében. A kampány a következő kulcsüzenetre fókuszál: az országoknak teljes egészében meg kell

valósítaniuk az egyezményt, hogy megvédjék a jelenlegi és jövő generációkat a dohányfogyasztás és a dohányfüst expozíció pusztító egészségi, társadalmi, környezeti és gazdasági következményeitől.

Egyéb kulcsüzenetek a következők:

- Az egyezmény nagyon sok kormány és több millió ember vágyát és elkötelezettségét testesíti meg a dohánymentes világ megvalósítására.
- A tagoknak teljesíteniük kell kötelezettségeiket az egyezmény teljes megvalósítása érdekében.
- Az egyéneknek bátorítaniuk kell saját kormányukat és segíteniük kell ezeknek a kötelezettségeknek a teljesítésében.
- Az egyezményt az intézményeknek és egyéneknek úgy kell tekinteni, mint a népegészségügy történelmének mérföldkövét és a világ elsősorú dohányzás-ellenőrzési eszközét.
- A WHO és a Felek Konferenciája készen állnak arra, hogy segítsenek az egyes országoknak az egyezményből adódó kötelezettségeik és a hozzá kapcsolódó irányelvek teljesítésében.

Az egyezmény már igazolta hatásosságát a dohányzás elleni harcban, ugyanakkor többet kellene tenni annak érdekében, hogy az egyezmény adta valamennyi lehetőséget elérjük, amelyet a Felek maguk is felismertek közelmúltban megrendezett találkozójukon. Megerősítették elkötelezettségüket, hogy előtérbe helyezik a dohányfogyasztás ellenőrzésére vonatkozó egészségügyi intézkedések megvalósítását.

A 2011-es Dohányzásmentes Világnapon és egész évben a WHO sürgetni fogja az országokat, hogy tegyék az egyezményt a dohányfogyasztás okozta globális járvány megfékezése érdekében tett erőfeszítéseik középpontjába.

A WHO felhívására figyelve az országok erősíteni fogják tevékenységüket, hogy jelentősen csökkentsék a dohányzással összefüggő betegségek és halálozások terhét, az egyezményes kötelezettségeikkel összhangban.